Lontoon Tower

Lontoon Tower eli **Tower of London** (virallisesti *Her Majesty's Royal Palace and Fortress, The Tower of London*) on keskiaikainen tornilinna Lontoossa Thamesin pohjoisrannalla.

Lontoon Tower Thamesjoelta nähtynä.

Towerin rakennustyöt aloitettiin vuonna 1077, ja seuraavien vuosisatojen aikana linnaa laajennettiin huomattavasti. Linna sai nimensä päätorninsa (engl. *tower*) mukaan.

Englannin kuninkaita asui linnassa 1500-luvulle asti. Linna on vuosisatojen aikana toiminut linnakkeena, palatsina, vankilana, aarrekammiona, asevarastona ja eläintarhana. Nykyisin se on suosittu turistinähtävyys, joka tunnetaan erityisesti Britannian kruununjalokivien säilytyspaikkana.

Sisällysluettelo

Historia

Vankilana

Korpit

Lähteet

Aiheesta muualla

Historia

Towerin rakennustyöt aloitti Vilhelm Valloittaja vuonna 1077. Rakenusmateriaalina käytetty kivi saatiin Kentistä ja Caenista. [1]

Päätorni eli Valkoinen torni rakennettiin 1000-luvulla.

Kun kaksikerroksinen ja nelikulmainen päätorni (engl. *tower*) valmistui noin vuonna 1100, se antoi nimensä koko linnalle. Päätorni sai nykyisen nimensä Valkoinen torni (*White Tower*) vuonna 1240, kun se kalkittiin valkoiseksi. Torni on pohjamitoiltaan 36 × 32,5 metriä ja korkeudeltaan 27,5 metriä. Tower oli Englannin ensimmäinen linna, jossa oli vapaasti seisova päätorni.[1]

Tornin kumpikin kerros oli jaettu kahteen erikokoiseen huoneeseen väliseinällä. Niiden käyttötarkoitusta ei tiedetä. Tornissa on kierreportaat ja kellari, josta oli yhteys kaivoon. Tornin paksuihin muureihin hakattiin kammioita, käymälöitä, takkoja, savupiippuja ja viemäreitä. Katto vietti kahteen suuntaan. Yläkerroksessa oli Johanneksen kappeli, johon lisättiin lasi-ikkunat vuonna 1240.[1]

Tornin ympärille rakennettiin muurit ja niihin nurkkatornit. Puolet ympärysmuurista oli vanhaa roomalaista muuria, joka sijaitsi paikalla jo valmiiksi. Linnan ympärille kaivettiin suojaksi oja ja pystytettiin paaluaita, joka vuonna 1097 korvattiin kivisellä muurilla. Kahdelta puolelta linnaa suojasi joki. Linnoitettu pääsisäänkäynti oli läntisellä puolella.[1]

Linnan pohjapiirros.

Suuri kellotorni rakennettiin 1190-luvulla. Henrik II perusti linnaan 1100-luvulla pienen eläintarhan, jossa on ollut esimerkiksi suuria kissaeläimiä, norsu ja jääkarhu. Henrik III:n aikana 1200-luvulla linnaan rakennettiin Bloody Tower- ja Wakefield Tower -tornit, kuusi muuta tornia sekä nyt jo kadonnut Great Hall.[1]

Englannin kuninkaalliset käyttivät Toweria ajoittain residenssinään aina Henrik VIII:een saakka 1500-luvun alussa. Moni heistä laajensi ja paranteli linnaa. Tower lakkasi olemasta kuninkaallinen residenssi 1500-luvulta alkaen, kun kuninkaalliset alkoivat suosia Westminsteriä. Linnasta tuli lähinnä asevarasto, sotilasparakki ja vankila, ja sinne tehtiin uusia rakennuksia aseiden valmistusta, testaamista ja varastointia varten. Towerista tuli 1800-luvulla tärkeä sotilaspäämaja ja varuskunta.[1]

Puutarha lisättiin vuonna 1506. Kruununjalokivet sijoitettiin Toweriin yleisön nähtäväksi 1660-luvulla.[1]

Towerin vankila rakennettiin vuonna 1695. Sitä ennen vankeja oli säilytetty vapaana olevissa kammioissa. Linnaa käytettiin vankilana 1800-luvun alkuun saakka.[1]

Toisen maailmansodan aikana moni ulkorakennuksista kärsi pommituksista.[1]

Nykyään linna toimii museona ja on kuulunut Unescon maailmanperintökohteisiin vuodesta 1988 alkaen.[2] Towerissa säilytetään Britannian kruununjalokiviä. Niihin lukeutuu joitain maailman suurimpia jalokiviä, kuten Cullinan I -timantti eli Afrikan tähti sekä Koh-i-Noor-timantti.[1]

Vankilana

Toweria on käytetty vankilana ylhäisölle ja uskonnollisille toisinajattelijoille. Ylhäisölle tarjottiin linnasta usein suhteellisen mukavat oltavat, kun taas toisinajattelijoita kohdeltiin usein huonommin ja kidutettiin. Vuonna 1483 sijaishallitsijaksi noussut Rikhard III vangitutti veljensä Edvard IV:n pojat Edvardin ja Rikhardin Toweriin pitääkseen vallan itsellään, sillä näistä 12-vuotias Edvard oli varsinainen vallanperimysjärjestyksen mukainen hallitsija. Vangitsemisen jälkeen veljeksiä ei enää koskaan nähty. Muita linnassa vankeina olleita ovat muun muassa Skotlannin John Balliol ja David II*[lähde?]*, Ranskan Juhana II, Englannin Henrik VI, ruutisalaliiton jäsen Guy Fawkes ja Irlannin itsenäisyysliikkeeseen osallistunut suomalaisupseeri Johan Anders Jägerhorn, joka oli linnassa vankina vuosina 1799–1801.

Tower The Shard -pilvenpiirtäjästä katsoen.

Towerin vakituinen käyttö vankilana lopetettiin 1830-luvulla, mutta silloin tällöin sen joissakin tiloissa on myöhemminkin pidetty vankeja, etenkin sota-aikoina. Ensimmäisen maailmansodan aikana sinne vangittiin yksitoista saksalaista vakoilijaa, jotka myös ammuttiin siellä. Viimeinen Towerissa vangittuna ollut Britannian

kansalainen oli maanpetoksesta tuomittu Norman Baillie-Stewart, joka suoritti tuomionsa 1933–1937.[3] Viimeinen Towerissa pidetty valtiollinen vanki oli saksalainen poliitikko Rudolf Hess, jota pidettiin siellä neljän päivän ajan toisen maailmansodan aikana toukokuussa 1941.[4]

Korpit

Tarinan mukaan Lontoo ja samalla koko Englanti tuhoutuvat, jos Towerin linnan alueella asustelevat korpit lentävät joskus pois. Nykyään korppeja kasvatetaan varta vasten ja niiden siivet typistetään, jotta ne eivät pääsisi lentämään tiehensä.[5]

Jubilee ja Munin, linnan korppeja.

Lähteet

1. Mark Cartwright: Tower of London (https://www.ancient.eu/Tower_of_London/) *Ancient History Encyclopedia*. 26.11.2019. Viitattu 3.12.2019.
2. Tower of London (http://whc.unesco.org/en/list/488) Unesco
3. Stephen Stratford: British Military & Criminal History in the period 1900 to 1999. (http://www.stephen-stratford.co.uk/baillie_stewart.htm) Stephen's Study Room. Viitattu 15.11.2009. (englanniksi)
4. Tower of London (http://tudorhistory.org/places/tower/) Turdor History
5. Tower of London, World Heritage Site (http://www.great-britain.co.uk/world-heritage/tower-of-london.htm) Great Britain

Aiheesta muualla

- Kuvia tai muita tiedostoja aiheesta **Lontoon Tower** Wikimedia Commonsissa
- Tower of Londonin historiaa (http://www.englishmonarchs.co.uk/tower_london.htm) (englanniksi)

Noudettu kohteesta ”https://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Lontoon_Tower&oldid=18578500”

Sivua on viimeksi muutettu 4. joulukuuta 2019 kello 19.22.

Teksti on saatavilla Creative Commons Attribution/Share-Alike -lisenssillä; lisäehtoja voi sisältyä. Katso käyttöehdot. Wikipedia® on Wikimedia Foundationin rekisteröimä tavaramerkki.
Ongelma artikkelissa?